

't Zunneke en 't moantje. Een gedicht uit 1864 van J.J. Cremer (1827-1880).

Deel 2

"'t Zunneke en 't Moantje," vertelt het verhaal van twee jonge vrouwen uit verschillende sociale klassen: de arme Mieke en de rijke Otteleyn. Ondanks hun verschillende achtergronden, hebben ze een diepe vriendschap die al in hun kindertijd begon. Het gedicht beschrijft hoe Otteleyn, vergeleken met de stralende zon, goedheid en hulp brengt in het leven van Mieke en haar zieke vader. Uiteindelijk trouwt Otteleyn met een rijke man en Mieke met haar geliefde Bart, maar hun vriendschap blijft bestaan, wat de blijvende impact van onbaatzuchtige liefde en steun benadrukt, gesymboliseerd door de zon en de maan.

Deel 2 van de tekst:

'k Goai... - Wel , zeit Bart, 't is oarig
Da'j nou ien't Roomsche geleuft!
En zij len 't hart hei'j liefde,
't Geleuven zit ien ' t heufd!
Vort was ze.
En gunds, woar 't lêven
Den dood kiekt ien 't gezicht;
Doar schiet de moan deurt 't venster
En stroalje op ' t zieke wicht:
En -de eigen stond kumt Mieke
Heel zacht ter woning in,
Um roajend troost te geven,
En meer oan 't droef gezin.
En, as ze 't zieke kienje
Op ' t bleike wengske kust,
Dan heurt ze 't oajem hoalen.

Heur - zuutjes, heel gerust.
En, as ze 't ijlings boodschapt,
Dan gliensteren heur troan,
Zoó, as doar buuten glienstert,
De volle blanke moan.

Sinds 't oavond die' k oe meldde,
Zag driemoal twoalef keer,
De volle moan in stoatie
Op 't vrindlik derpke neer.
Ens zag ze 't was toen weinter
Vlak noast de kleine kark,
Krek bij den dorren treurwilg,
'En pasgehouden zark,
Heur schienseel kantte starker
'Et noamschrift ien den steen:
Dóar rustte 't korsz'le heerschap,
En had er 't riek alleen.
Ens zag de moan 't was zomer
Doags had de zon 't gezien -
'En mins, vol dank ien 't harte,
Hersteld noa bitter liën.
Doags zag de zon hum ploegen,
En toen de moan hum vond
Op 't benske buuten 't huuske,
Weer vroolik en gezond,
Oan beije's kant 'en lieve,
Hiér 't oudje - en Mieke dóar,
Toen sloeg Geurt Willems 't oog op
En, nam de pet van 't hoar;
Greep bestjes hand - die meinde:

Geurt kwiem von d'Oost weerum
En kuste 't lieve Mieken,
En 't kiend wel tienmaal hum.
Ens, 't was toen gruun ien 't veurjoar,
De moan zag flauwkjes neer,
Geen wonder went de zon scheen,
't Was overdag, mooi weer
Ën zon én moan, ze zoagen:
Twee moagdekens gezwiend
Op 't pad,
d'een was 'en juffer
En de andre 'en boerenkiend;
Ze liepen 't karkhofs-loantjen,
En -'t hek straks iengegoan,
Was 't bij 'en zwarten eerdhoop
Dat ze eindlik bleven stoan.
Stil groef lief Mieke 'en kuultjen
Ien de eerd, met eigen hand;
Deur Otteleyn wier 't struukske
Van witte roos' geplant,
Went, Grootje die hier rustte,
Schoon droevig kiendsch in 't lest,
Was altied kiend in 't kwoaje,
Nou kiend in rein gewest.
En, toen die twee weer togen
Deur 't poadjen noast de kark,
Blonk doar 'en troan ien 't zonlicht
En - viel op kouwen zark .
Krek driemaal twoalef keeren
Had dan de volle moan,
Ien Mieke's oog vlak boven

'Et huus van Bart gestoan;
't Was o zoo'n mooie mergen,
De Mei-zon stroalde ien gloed,
En heel 'et Bêtuwsch derpke
Had blijheid ien 't gemoed;
Ge zoagt er vlag en wimpel,
't Jong-volk te peerd; gesierd
Met lient en strik. Gunds lovers
Deur de eereboog geslierd.
't Was feest!
De dom'nei trok zich
'Et gladste befken oan,
En vroeg was burgemeister
Noar 't roadhuus al gegoan.
Lang mosten twee doar wachten,
Moar nou, dóar kwiem de stoet!
Veurop, tien blauwe kerrels;
Jong minsen, wa 'n getoet!
En noast de koets met vierspan,
Riep 't al met blij gezang:
Veur Otteleyne en de echtvrind,
Gods zêgen! lêvenslang!
Hiep hiep hoerah! En de ouwen
Ze knikten blied te moe':
Joa joa, noa zóoveul strijens
Kumt heur die glans wel toe.
En o! ze wiesten 't zeker,
Dat ze ook as landheers vrouw
Wel over 't derpke lichten
En zêgnend woaken zou.
Oan de eigen oavond ging doar

Bestroald deur 't licht der moan
Mooi Mieke, en ielkreis keek heur
'En andre minzoam oan.

Van doag, mien beste schatje,
Zei Bart met zuut gesnap:

Was 't wél ien kark en roadhuus
Twee vliegen in een klap;
Moar zeker, liefste wiefken,
Oe trouwe oan Grootje en voar,
Za 'k oe as man vergelden,
God help' mien! lange joar!
En - 't poartje trok op huus oan.

Noar eigen hof en heerd;
Bart weet WIE Mieke handig
Bestiering het geleerd:
't Lief zunnene Otteleyne!
Straks brochten ze heur 'en mik,
Ze zullen 't alle joar doen
Van zeuven pond zóo dik
De dank die most toch sprêken .

En zie Pas trooi 'et poar
Heur neije huuske binnen

-

Wat was 't er helder, kloar!
Of, onder 't boeren vólkske
Dat nog wat jolen zou,
Kwien 't Roomsche arm-kiend noar veuren,
En booi der jonge vrouw
Heur ouwers dank: 'En pötje
Met room zoo wit as schuum,
En, schoon er niet veul ien was:

't Hart, was as 't pötje ruum!
't Is uut!
Moar — zon en moantje
Ze bleven ien heur stand:
Ze rezen en ze doalden,
Altied krek in 't verband;
'En t moantje kiekt noar 't zunn'ken,
En wat ze kriegt van 't licht,
Dat loat, zé op tied, weer schienen;
't Is mooi, moar ook heur plicht,
En, dat 'et zoo kan wêzen
Ook bij de mins en klein
Stil - 'k zie ze gunder kuu'ren
Vrouw Mieke en Otteleyn;
En gunds wiejer,
Sprêkt Bart, lief Mieke's vrind:
Kun je t zonneke niet wezen
A'j dan moar 't moantje bint.

22 juni 2025.

www.jacobcremer.nl